

causa esse remur. Quod oris palatum superiorem, quem anatomici, ob cœli similitudinem uraniscum vocant, in fornicis figuram habent concameratum. Qua spacii concavitate, lingua nostra liberior est ad motum, et in omnes partes, flexionem. Quæ res in homine est manifestissima, tum in iis avibus, quæ suo naturali garritu vario, atque cantu, inter se colloquuntur, tum in iis, quæ humanam effingunt locutionem. Reliquis, quæ id non possunt, vel ut nostrum non est satis concameratum, vel lingua brevitate, longitudineve, crassitie aut tenuitate, ad eam evolutionem est inepta. Sicuti brutis reliquis, uraniscus est pressus nimium, et nulla camera formatum. Hæc de primo alogi significatu. De quo si Hermes voluit dicere, non satis plene, verum videtur attigisse.

De secundo vero, animæ dialogo, et interno ratiocinio quid dicendum? Nullis animantium animis convenire. τὸ ἄλογον irrationale. Omnes enim animantes ratiocinio in se videntur aliquo uti. Quod ex actionibus eorum veteres multi, et comprehenderunt, et comprobarunt. Inter quos, gravis author Plutarchus, et eum secutus, gravior philosophus Porphyrius, innumeris omnis animalium generis, comprobarunt experimentis. Æreorum, Marinorum, Aquatilium, Terrestrium, quadrupedum atque serpentium. Quorum fere nulla species est, quæ non sit ostensa, ratiocinio uti, tum ad utilium cuique rerum adeptionem, et consecrationem, tum ad vitationem, et fugam earum, quas nocivas sibi esse senserint. Tum etiam ad virtutum quarundam ostensionem, fortitudinis, temperantiæ, castitatis, atque similibus aliarum. Et ingenii mirandas quasdas vires, tum in sentiendo, tum etiam in præsentiendo. Et actiones ostendant pleraque et actus quosdam animi, longe sagaciores, quam vir ullus quantumvis cordatus, et vafer in opus unquam dederit. Quæ res quidem omnes ostendunt animos brutorum, non solum dialogos in se ipsos facere, verum etiam, et Plutarchus ait, syllosismos. Quales, nedum vulgus hominum, sed aliquando philosophi quoque exercitati nectere non habeant in promptu. Exemplis huc ex utroque auctore transcribendis, non immorabitur. Inde, ubi plurima sunt, si quis cupiat, sibi capiat. Nos cum ipsis, et cum antiquiore Pythagora ita concludimus. Animalia, quæ vel προφορικῶ λόγῳ, prolativa oratione, vel ἐνδιαθέτῳ intrinseca ratione utantur, ea minime, esse posse irrationalia, ἄλογα. Ea autem esse ea omnia, quæ sensu, et memoria sint prædita. Memoria autem nulla sunt, qua aliqua non polleant. Omnia namque, et proficuum, et nocuum recordantur. Hoc autem nihil aliud est, quam prioris termini sensu percepti, cum posteriore, collectio, et coniunctio. Hoc autem ratiocinii est opus, et animi intra se ipsum syllogizantis munus. Sensus autem, qui se se in memoriam fundit, et sua imagine eam figurat, cognitio proculdubio est. Omnem autem cognitionem ab intellectu primario, in res inferas omnes descendere, iam antea est ostensum. Ab eo namque cognitionis, notitionis quidem sit influxus in essentiam, vitamque primas. Qui in intellectu perficitur ita, ut non solum sibi ipse sufficiat, sed in animum a se productum, eam transfundat, non eadem uti docebamus, quæ in ipso erat, excellentia sed gradu inferiore. Omnis autem animus (excipimus nunc, ob causas quas diximus humanum) intellectus est proles, vel mundani animi, est portio. Quocumque id intelligatur, modo, omnis animus est rationalis. Sed homines, id sibi dici dedignantur. Quia videantur bruta sibi comparari. Ita et principes cum plebe. Divites cum pauperibus, scientes cum ignavis dedignantur colloqui. Quasi ipsi propriam ammittant dignitatem illi, sibi surrepta dignitate, ea augeantur. Ita fiet inter homines, et bruta, ut si hæc quoque rationalia sint, homo de dignitate sua deiiciatur. Sed philosopho non sunt hæc exhorrenda, si vera sint, sin falsa, penitus sunt abolenda.

Quætionem igitur repetamus. Bruta animalia putantur, ἄλογα irrationalia esse. Quod careant oratione. λόγῳ, scilicet προφορικῶ, oratione prolativa. Quod itidem careant, λόγῳ ἐνδιαθέτῳ ratione interna, et animi dialogo, et syllogismo. Utrumque hoc esse falsum innumeris experimentis viri illi demonstrarunt. Loquuntur enim præter pisces, et quæ diximus reptilia, animalia omnia. Non quidem humana lingua, nec tum forte dearticulata, loquuntur tamen sua specie quæque, prout ei sermonis instrumenta sunt tributa a natura